

Bemærkninger til foranstaaende Forslag til Rigsdagsbeslutning.

Allerede i Sommeren og Efteraaret 1940 blev der gjort Forsøg paa at landsætte tysk-kontrollerede meteorologiske Ekspeditioner i Østgrønland.

I Løbet af Marts Maaned 1941 blev den tyske Krigszone udvidet til grønlandske Farvande, og hele Krigssituationen i det nordlige Atlanterhav undergik en kritisk Udvikling, hvilket understregedes ved, at tyske Flyvemaskiner foretog Rekognosceringsflyvninger i lav Højde over Østgrønland. Herved blev Grønlands Stilling saa udsat, at en militær Besættelse kunde befygtes.

For at undgaa dette og for at sikre dels Grønland og det amerikanske Kontinent, dels Grønlands Bevarelse under dansk Suverænitæt, tilbød Amerikas Forenede Stater under Henvisning til sine principielle Forpligtelser efter Havana-Akten af 30. Juli 1940 at overtage Ansvaret for Grønlands Forsvar og at indgaa en Overenskomst herom. Der blev herefter ført Forhandlinger mellem den kgl. Gesandt i Washington, Minister Henrik Kauffmann, og det amerikanske Udenrigsministerium om Afslutningen af en saadan Overenskomst. Som Resultat af disse Forhandlinger fandt en Noteveksling Sted og i Tilslutning hertil Undertegnelsen den 9. April 1941 af den foreliggende Overenskomst, der fra dansk Side med de grønlandske Landsfogders Indforstaaelse er underskrevet af Minister Henrik Kauffmann og fra amerikansk Side af Statssekretær Cordell Hull.

Overenskomsten bestaar af 10 Artikler.

I Artikel I bekræfter Amerikas Forenede Staters Regering paany, at den anerkender og respekterer Danmarks Suverænitæt over Grønland. Samtidig paatager nævnte Regering sig Ansvaret for at yde Grønland Bistand til Opretholdelse af dets nuværende Status.

I Henhold til Artikel II skal Amerikas Forenede Staters Regering have Ret til at anlægge, opretholde og betjene saadanne Landingspladser, Anlæg for Hydroplaner, Radiostationer og meteorologiske Installa-

tioner, som maatte være nødvendige til at afværge, at Grønland forvandles til Udgangspunkt for Angreb mod det amerikanske Kontinent.

Ifølge Artikel III skal de i Artikel II omhandlede Rettigheder ogsaa omfatte Ret til at træffe nødvendige Foranstaltninger til Sikring af en effektiv Drift, Opretholdelse og Beskyttelse af de omhandlede Forsvarsanlæg, som ifølge Artikel IV vil blive stillet til Disposition for alle amerikanske Nationers Flyvemaskiner og Skibe for Formaal, der staaer i Forbindelse med det fælles Forsvar af den vestlige Hemisfære.

I Henhold til Artikel V har Amerikas Forenede Staters Regering Ret til, saa længe Overenskomsten forbliver i Kraft, at leje saadanne Land- og Søomraader, som er nødvendige til Forsvarsanlæggene, og der fastsættes nærmere Regler for den Fremgangsmaade, der i saa Henseende vil være at følge.

I Artikel VI er det bestemt, at Danmark bevarer Suverænitæten over de omhandlede Forsvarsomraader, men at Amerikas Forenede Staters Regering, saa længe Overenskomsten forbliver i Kraft, skal have udelukkende Jurisdiktion over Omraaderne og alt Personel inden for disse, bortset fra danske Statsborgere og indfødte Grønlændere.

Ifølge Artikel VII har Amerikas Forenede Staters Regering Ret til at opretholde Postbesørgelse og Intendantur-Udsalgssteder til udelukkende Anvendelse for det militære og civile Personel og deres Familier, som opholder sig i Grønland i Forbindelse med Forsvarsanlæggene.

Artikel VIII hjemler Fritagelse for Told, Akcise eller andre Afgifter ved Indførsel til Grønland af Materiel, Forraad og Udstyr til Forsvarsanlæggene, til det militære og civile Personel eller til deres Familiers personlige Behov, ligesom baade Personellet og deres Familier skal være fritaget for enhver Form for Beskatning, Paaligninger og andre Udskrivninger fra de danske Myndigheder i Grønland.

I Artikel IX giver Amerikas Forenede